

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Institutionen för neurovetenskap och fysiologi
Fysioterapi

**INSTRUMENT FÖR UTVECKLING OCH BEDÖMNING I
VERKSAMHETSFÖRLAGD UTBILDNING**

TERMIN 5 OCH 6

Instrument för utveckling och bedömning i verksamhetsförlagd utbildning

Bakgrund och syfte

Den verksamhetsförlagda utbildningen (VFU) är en fortsättning på lärandet i den teoretiska delen. Syftet med instrumentet är att hjälpa studenten att se sin utveckling under VFU samt att för handledaren underlätta handledning, bedömning och examination av studenter.

Detta instrument är framställt på Sjukgymnastprogrammet, Institutionen för neurovetenskap och fysiologi på Göteborgs Universitet, utifrån en förlaga från Uppsala Universitet, som i sin tur var en översättning och modifiering av bedömningskriterier för VFU vid sjukgymnastutbildning vid University of East London. Instrumentet är uppbyggt av sex olika observerbara, bedömningsbara områden, som tillsammans skall ge en helhetsbild av studentens förmåga. Inom varje område beskrivs två nivåer; godkänd och underkänd förmåga.

Praktiskt tillvägagångssätt

Instrumentet är tänkt att användas under hela praktikperioden som ett stöd för handledningen. Bedömning görs vid praktikperiodens mitt och vid dess slut. Detta förutsätter att handledaren under praktikperioden kontinuerligt observerar studenten i patientsituationer och i andra arbetsuppgifter.

I mitten av praktikperioden diskuterar studenten och handledaren utvecklingen i förhållande till godkändnivån. Utvecklingsnivån på de olika bedömningsområdena graderas enligt följande:

I= Tydligt observerbar utveckling; bör hinna utvecklas till godkändnivån

II= Svag utveckling; risk för att ej hinna nå godkändnivån

I de fall då risk finns att studenten inte kommer att hinna utvecklas till godkändnivån kontaktas kursansvarig lärare. Se Handlingsplan vid risk för underkännande.

För att studenten skall bli godkänd på hela praktikperioden krävs att han/hon är godkänd på samtliga områden. Det är bedömningen som görs vid praktikperiodens slut, som ligger till grund för handledarens betyg; godkänd eller underkänd. Till instrumentet hör ett bedömningsformulär, i vilket handledaren skriver in betyg, sammanfattande bedömning/kommentar och rekommendationer för nästkommande utbildningsperiod. Det ifyllda dokumentet skall undertecknas av student och handledare.

Bedömningskriterier för verksamhetsförlagd utbildning termin 5 och 6

KUNSKAP OCH FÖRSTÅELSE

För övergripande mål, se studiehandledningen

1. Problemlösningsförmåga

Tillämpningen av fysioterapiprocessen.

Student i termin 5 och 6 godkänd nivå:

- identifierar för patienten relevanta problem och kan oftast prioritera bland dessa
- samlar in nödvändig information för situationen
- kan självständigt planera och genomföra en ändamålsenlig undersökning, men kan behöva viss hjälp att inkludera/exkludera olika aspekter
- kan sätta upp realistiska mål tillsammans med patienten med hänsyn till tillgängliga resurser
- lägger självständigt upp en behandlingsplan för patienten
- kan välja lämpliga behandlingsåtgärder och anpassa dem till patienten, men behöver viss hjälp ibland
- upptäcker när behandlingen behöver modifieras eller avbrytas och kan föreslå adekvata förändringar
- tar initiativ till diskussion och kunskapsutbyte med arbetsplatsens sjukgymnaster och med annan vårdpersonal/vårdgivare
- kan utvärdera behandlingen mot uppställda mål samt utifrån ICF
- kan kritiskt värdera sin egen problemlösningsförmåga
- visar god förmåga att självständigt reflektera och analysera, till exempel genom att ofta ta upp och diskutera relevanta frågor
- kan föreslå annan behandling eller åtgärd som skulle kunna komplettera eller ersätta sjukgymnastik
- klarar att lösa problem inom rimlig tid och att strukturera sig i de olika delarna i fysioterapiprocessen

Student i termin 5 och 6 icke godkänd nivå:

- identifierar för patienten relevanta problem men behöver ibland hjälp att prioritera bland dessa
- kan samla in relevant information, men informationen är ofta ofullständig/begränsar sig till för få tillgängliga källor
- behöver ganska ofta hjälp att planera och genomföra en ändamålsenlig undersökning som innehåller olika aspekter
- behandlingsmålen är ofta orealistiska, irrelevanta och/eller oklart formulerade

- behöver ofta hjälp att upprätta en lämplig behandlingsplan
- kan välja lämpliga behandlingsåtgärder men kan ofta inte föreslå anpassning av dessa till patienten
- behöver ganska ofta hjälp att upptäcka när behandlingen behöver modifieras, stegras eller avbrytas och kan endast ibland föreslå adekvata förändringar
- tar ganska sällan initiativ till diskussion och kunskapsutbyte med såväl handledare som arbetsplatsens sjukgymnaster och annan vårdpersonal/vårdgivare
- behöver ganska ofta hjälp att utvärdera behandlingen mot uppställda mål och utifrån ICF
- har ofta svårigheter att kritiskt värdera sin egen problemlösningsförmåga
- visar viss förmåga att självständigt reflektera och analysera, men tar ganska sällan självmant upp och diskuterar relevanta frågor
- har svårt att ge förslag till annan behandling eller andra åtgärder som skulle kunna komplettera eller ersätta sjukgymnastik
- har svårt att lösa problem inom rimlig tid och att strukturerar sin problemlösning

FÄRDIGHET OCH FÖRMÅGA

För övergripande mål, se studiehandledningen

2. Undersökning och behandling

Tillämpning av metoder/tekniker och manuell färdighet. Koppling teori – praktik.

Student i termin 5 och 6 godkänd nivå:

- kan förbereda sig själv, patient, lokal och material på ett adekvat sätt
- klarar att välja ut och praktiskt tillämpa undersökningstekniker och behandlingsmetoder korrekt och effektivt. Undersökningsmoment och behandlingsinsatser är anpassade till patientens behov (innefattande även undervisning och information).
- uppmärksammar problem i undersöknings- och/eller behandlingssituationen samt efterfrågar vid behov hjälp
- använder oftast korrekt arbetsställning och kan vid behov korrigera denna själv
- kan motivera val av undersöknings- och behandlingsåtgärder utifrån adekvata bakgrundskunskaper
- klarar vid gruppbehandling att anpassa träningen till gruppens nivå och kan fånga upp individuella behov
- kan disponera tiden

Student i termin 5 och 6 icke godkänd nivå:

- behöver ibland hjälp att förbereda sig själv, patient, rum och material
- behöver ganska ofta hjälp att välja ut och praktiskt tillämpa undersökningsmetoder och behandlingsmetoder korrekt (innefattande även undervisning och information)
- behöver ibland hjälp att uppmärksamma problem i undersöknings- och/eller behandlingssituationen och/eller efterfrågar inte hjälp vid behov. Undersökningsmoment

och behandlingsinsatser är inte anpassade till patientens behov (innefattande även undervisning och information)

- behöver ibland påminnelse om korrekt arbetsställning och kan ibland inte korrigera denna på uppmaning
- har ibland svårigheter att motivera val av undersöknings- och behandlingsåtgärder utifrån adekvata bakgrundskunskaper
- behöver ganska ofta hjälp att anpassa ett gruppträningsprogram till gruppens nivå och har svårt att uppfatta individuella behov
- har ibland svårt att disponera tiden

3. Kommunikation

Student i termin 5 och 6 på godkänd nivå:

- har god förmåga till professionell verbal och icke verbal kommunikation i de flesta patientmötena
- kan ofta skapa en avspänd och förtroendefull relation till patienter, anhöriga och annan vårdpersonal/vårdgivare, men behöver stöd vid ”svåra” möten
- kan oftast styra samtalet tillfredsställande, till exempel inleder och avslutar tydligt, fokuserar på betydelsefull information, begränsar samtalet tidsmässigt
- visar förmåga att lyssna aktivt och bekräftar att han/hon uppfattat patientens känslor och behov (medför att patienten i regel känner sig förstådd)
- språket är lättförståeligt och anpassas väl till den aktuella situationen
- ger relevant och tydlig information/instruktion till patienten/gruppen, anhöriga eller annan personal
- visar god förmåga att uppfatta behov av och att modifiera information/instruktion under pågående behandling/samarbete
- ger tydlig feedback till patienten/gruppen på ett konstruktivt sätt
- visar medvetenhet om egen ickeverbal kommunikation och förmåga att utnyttja den i samspelet med patienter
- klarar tillfredsställande att kommunicera med patient med särskilda behov (exempelvis hörselnedsättning, språksvårigheter och demens)
- tar initiativ till samarbete med handledare, anhöriga, kollegor och andra vårdgivare

Student i termin 5 och 6 icke godkänd nivå:

- har en bristfällig förmåga till verbal och icke verbal kommunikation
- behöver relativt lång tid/flera möten och stöd för att skapa en avspänd och förtroendefull relation till patienter, anhöriga och annan vårdpersonal/vårdgivare. Behöver mycket stöd vid ”svåra” möten
- har svårt att styra samtalet, till exempel med att inleda och avsluta tydligt, fokusera på betydelsefull information, begränsa samtalet tidsmässigt
- har svårt att bekräfta att hon/han uppfattat patientens känslor och behov (medför att patienten känner sig osäker eller inte helt förstådd)
- använder ibland språket på ett otydligt sätt och har svårt att anpassa det till den aktuella situationen (jargong, ordval, fackspråk etc.)
- information/instruktion till patienten eller gruppen är ibland otydligt, otillräckligt eller för detaljerad
- har svårigheter att uppfatta behov av och att modifiera informationen under pågående behandlingsarbete
- ger otillräcklig feedback till patienten
- visar ganska ofta bristande medvetenhet om egen ickeverbal kommunikation och att använda den i samspelet med patienten
- har ibland svårigheter att anpassa kommunikationen till patienter med särskilda behov (exempelvis hörselnedsättning, språkstörning och demens)

- tar sällan initiativ till samarbete med handledare, anhöriga, kollegor och annan vårdpersonal

4. Dokumentation

Student i termin 5 och 6 godkänd nivå:

- skriver in adekvata undersökningsfynd och patientens framsteg i journalen, behöver ibland handledning i Fysioterapiprocessen. Behöver ingen uppmaning för att påbörja, genom- och slutföra dokumentationen inom rimlig tid
- skriver en förståelig och logiskt uppställd journal som svarar mot Patientdatalagens och VFU-platsens krav
- dokumentationen i journalen visar en god klinisk, analytisk förmåga hos studenten

Student i termin 5 och 6 icke godkänd nivå:

- brister i systematik och behöver ibland handledning i Fysioterapiprocessen. Behöver ibland uppmaning för att påbörja, genom- och slutföra dokumentationen i rimlig tid.
- behöver ibland handledning för att skriva en förståelig och logiskt uppställd journal som svarar mot Patientdatalagens och VFU-platsens krav
- dokumentationen i journalen visar ibland brister i klinisk, analytisk förmåga hos studenten

VÄRDERING OCH FÖRHÅLLNINGSSÄTT

För övergripande mål, se studiehandledningen.

5. Samverkan och förhållningssätt

Förhållningssätt till patienter och personal. Förmåga till ansvarstagande.

Student i termin 5 och 6 godkänd nivå:

- visar en god förmåga att samverka med övriga i vårdteamet
- respekterar patientens rättigheter och behov
- klarar att planera och ta ansvar för den egna arbetsbördan och att ta ansvar för sina egna patienter
- visar flexibilitet och initiativförmåga när det gäller att hantera oförutsedda situationer i arbetet
- är medveten om behovet av det egna lärandet. Visar intresse och tar ansvar för den egna inläringen och tar tillvara möjligheterna till professionell utveckling.

Student i termin 5 och 6 icke godkänd nivå:

- behöver ibland stöd och uppmuntran för att samverka/arbota med övriga i vårdteamet
- brister ibland i att visa respekt för patientens rättigheter och behov
- behöver ofta stöd för att ta ansvar för sin egen arbetsbörda och för sina patienter
- visar ganska ofta bristande flexibilitet och initiativförmåga när det gäller att hantera oförutsedda situationer i arbetet
- är inte alltid medveten om behovet av det egna lärandet. Tar ibland inte tillräckligt ansvar för den egna inläringen och behöver hjälp för att ta tillvara möjligheterna till professionell utveckling.

6. Säkerhet

Student i termin 5 och 6 godkänd nivå:

- arbetar i enlighet med de lagar som styr sjukvården
- verkar i enlighet med yrkets etiska regler
- följer rutiner och föreskrifter för hygien, exempelvis vidtar adekvata åtgärder vid risk för blodsmitta och smittoöverföring. Visar god personlig hygien.
- följer föreskrifter för elektrisk apparatur och övriga behandlingsinstrument och – hjälpmedel
- behandlar patienten tryggt, tar exempelvis hänsyn till fallrisk, kontraindikationer för manuell undersökning, behandling och apparatbehandling
- ger korrekt information/instruktion till patient, anhörig och/eller annan vårdpersonal
- svarar för korrekt överrapportering till handledare och övrig personal. Rapporterar incidenter till handledaren.

Student i termin 5 och 6 icke godkänd nivå:

- arbetar inte i enlighet med de lagar som styr sjukvården
- verkar inte i enlighet med yrkets etiska regler
- följer inte rutiner och föreskrifter för hygien, exempelvis vidtar inte adekvata åtgärder vid risk för blodsmitta och smittoöverföring. Visar bristfällig personlig hygien.
- tar inte hänsyn till kontraindikationer för manuell undersökning, behandling och apparatbehandling
- behandlar inte patienten tryggt, tar exempelvis inte hänsyn till fallrisk, kontraindikationer för manuell undersökning, behandling och apparatbehandling
- ger felaktig och/eller bristfällig information/instruktion till patient, anhörig och/eller annan vårdpersonal
- brister i ansvar för överrapportering till handledare och annan personal. Rapporterar inte incidenter till handledaren.